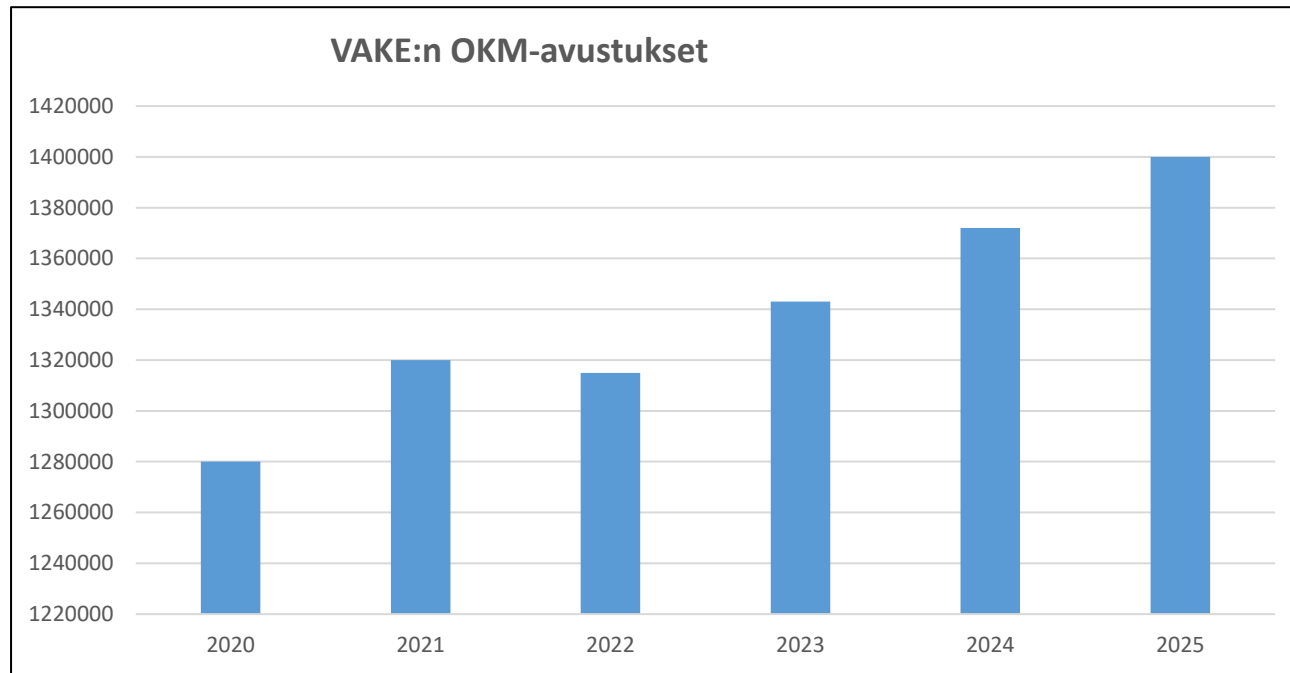

AKE-johto

28.8.2025
Matti Sarmela

VAKE:n talous

Talous 1/2

2020-2025: +120 000 e

2025: 1 400 000 e

30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha): Avustukset valtakunnallisiin ja alueellisiin kehittämistehtäviin

Hallintokuluina laskettu mukaan:

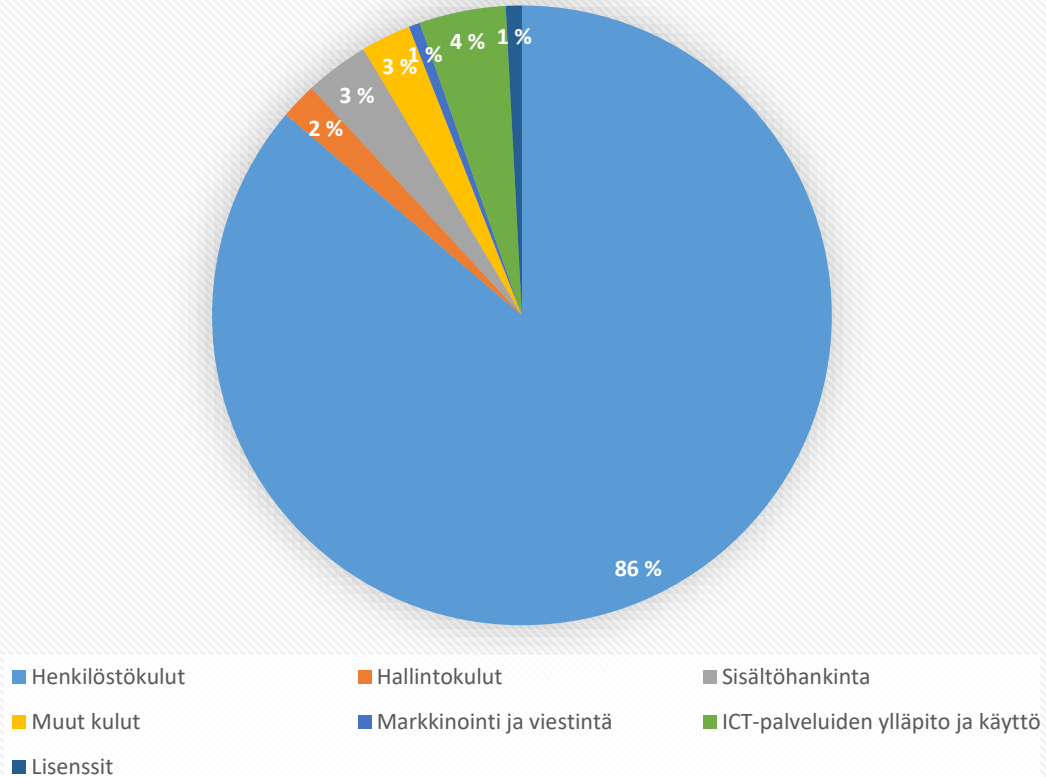
Taloushallintopalvelu
KUVA:n talous- ja suunnittelupalveluiden työ
Puhelin- ja datakulut
Henkilöstöruokailu
Työterveys
Osa ICT-laitteista

Ei laskettu mukaan:

Toimitilakulut
DigiHelsingin ICT-kulut: palvelin, osa laitteista
Henkilöstöedut (Epassi)
KUVA:n HR-palvelut ym.

Talous 2/2

VAKE:n kulurakenne

Sisältöhankinta:

Kirjasammon kuvailutiedot, Kirjasammon, Sivupiirin ja Musiikkikirjastot.fi:n toimituspalkkiot, Kirjastokaistan videoiden tekstitys: n. 46 000 e

Kaukopalvelun postituskulut: n. 24 000 e

ICT-palveluiden käyttö ja ylläpito:

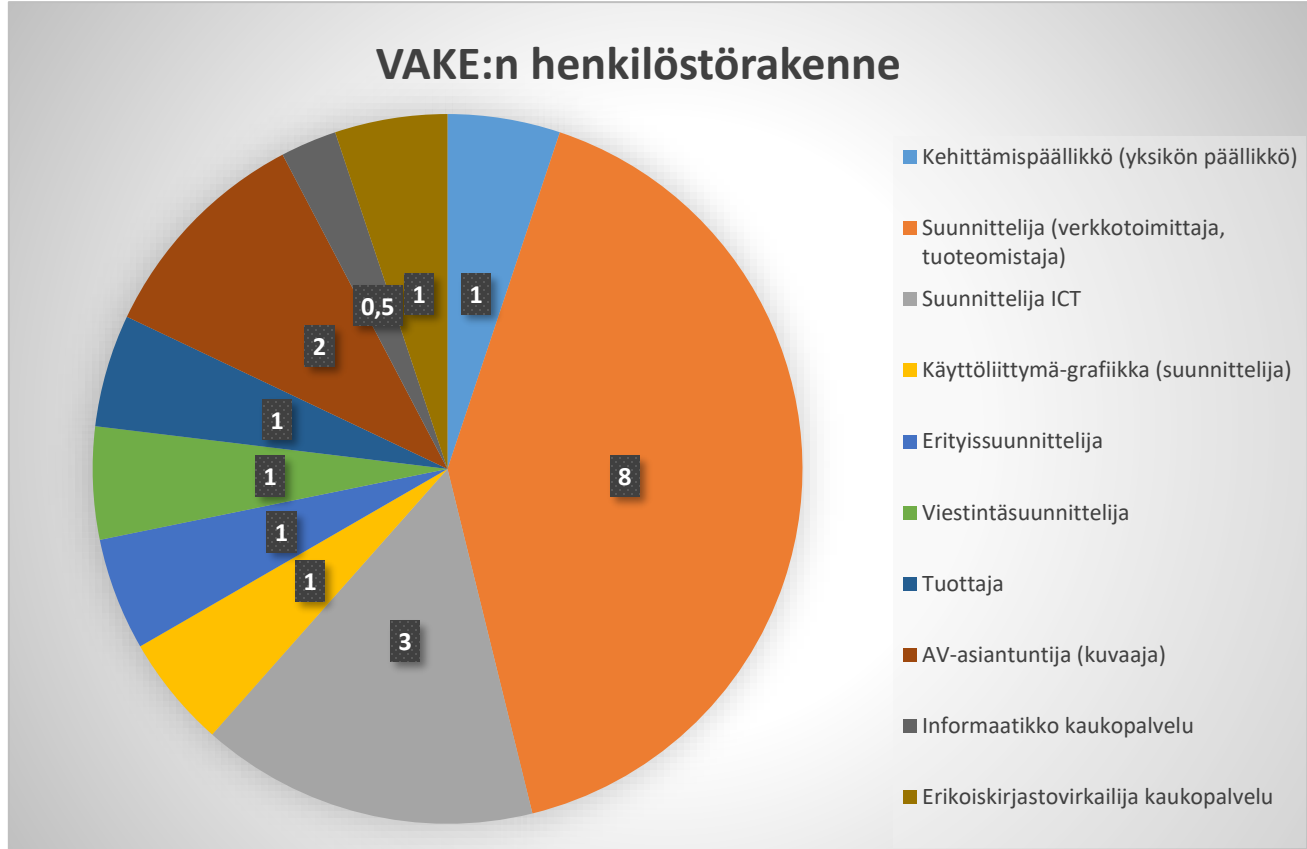
palvelinympäristö, lisenssit, palaute- ja seuranpalvelu, Raportointipalvelu ym. n. 63 000 e

Markkinointi ja viestintä, messut: n. 8 300 e

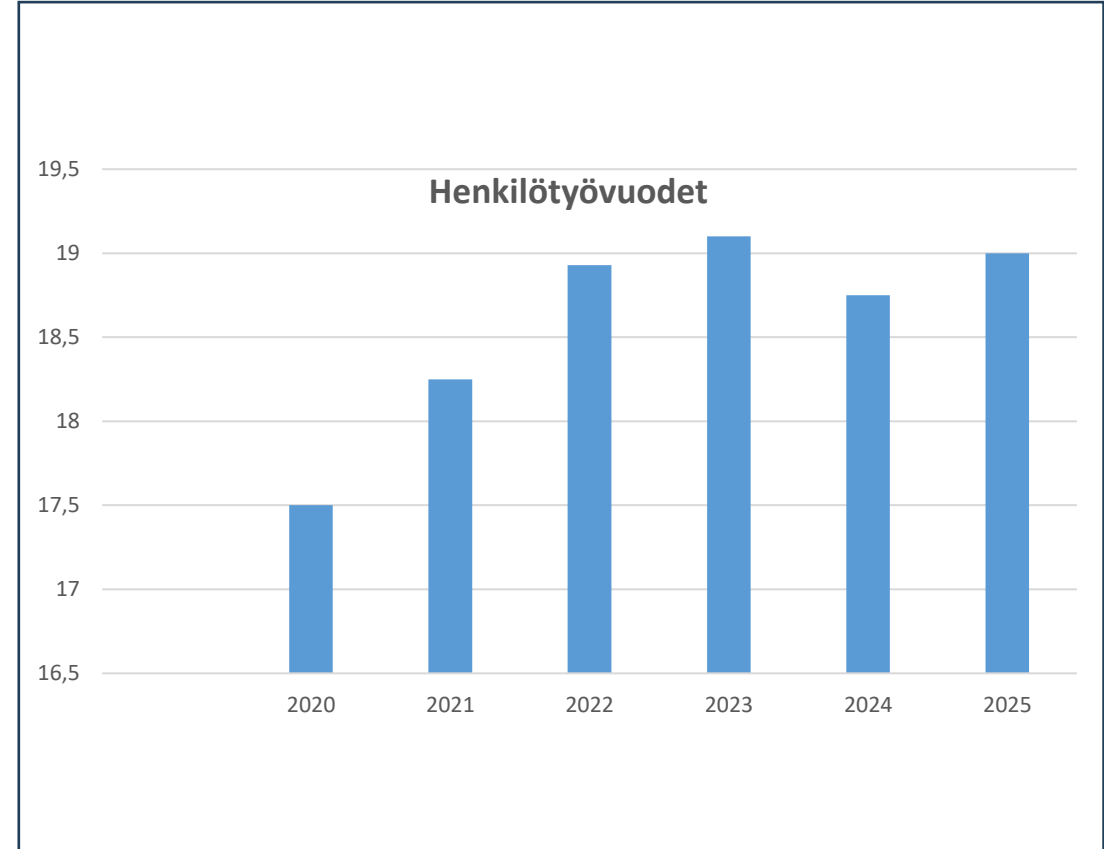
Tekijänoikeusmaksut:

erityisesti Kirjasampo ja Raportointipalvelu (Tilastokeskus) n. 12 000 e

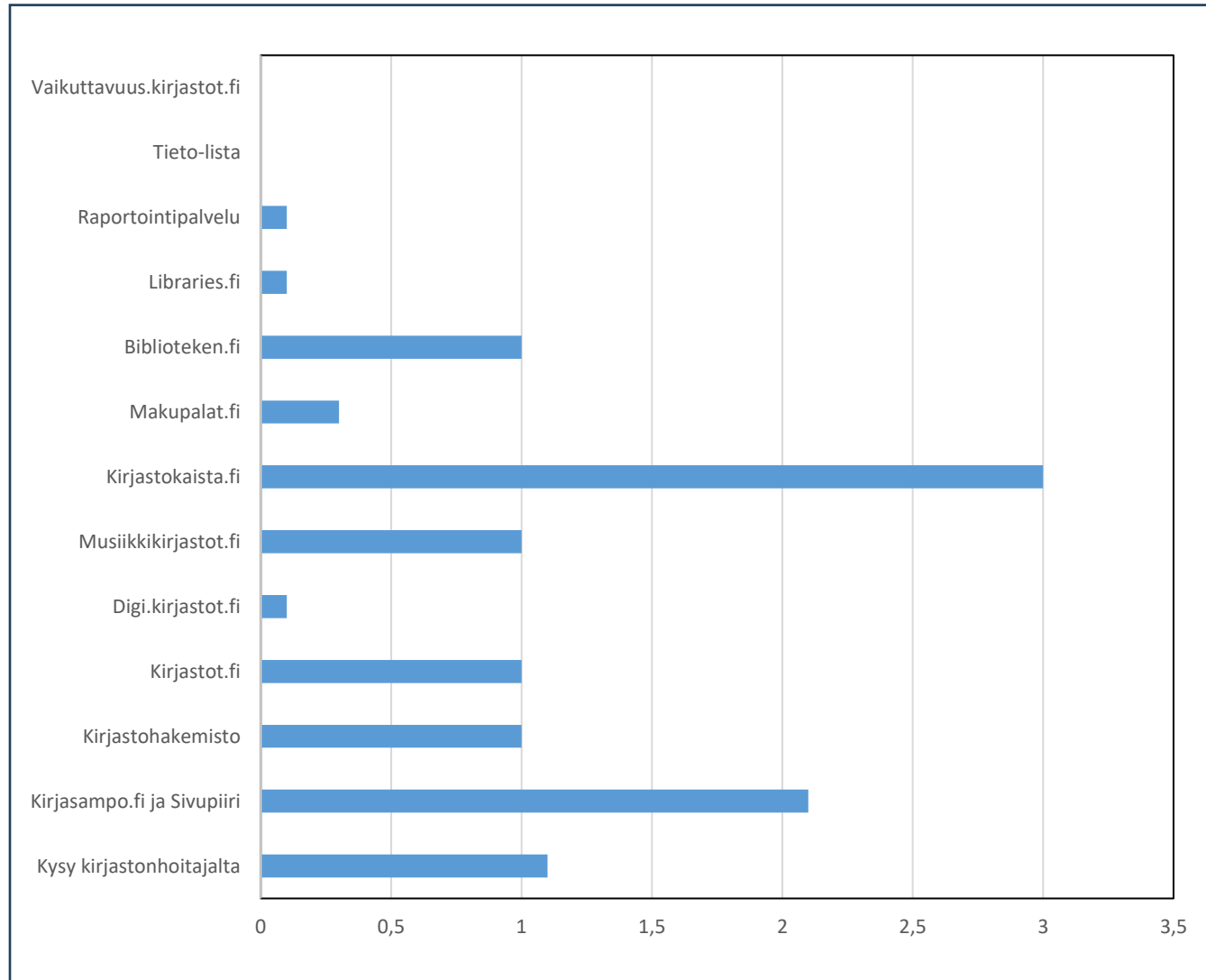
Henkilöstö 1/2

2025: yhteensä 20 (19 htv)

Henkilöstö 2/2

Kirjastot.fi-palveluiden toimitustyö, lisäksi tekninen ylläpito ja kehittäminen

Yleisten kirjastojen valtakunnallinen tekoälyosaamisen kehittämishanke

Hankkeen tausta

- Hankkeen taustalla on *Valtioneuvoston tekoälykokonaisuuden koordinaatio ja datatalouden kasvuohjelma*. Siinä opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävänä on
 - vahvistaa kansalaisten tekoälylukutaitoa ja riittävää ymmärrystä tekoälyteknologiasta, mukaan lukien tekijänoikeuksista
 - edistää eettisiä, vastuullisia ja osallistavia tekoälyn käytäntöjä opetuksessa, oppimisessa ja tutkimuksessa
 - mahdollistaa tekoälyn soveltavan osaamisen riittävyys työelämässä
 - kannustaa monitieteistä yhteistyötä ja jatkuvaa oppimista tekoälyyn liittyen.
- Yleisten kirjastojen tekoälyosaamisen kehittämishanke on yksi OKM:n tehtävistä kasvuohjelman toteutuksessa.

Hankkeen tavoite ja toteutus

- Yleisten kirjastojen tekoälyosaamisen kehittämishankkeessa **kehitetään yleisten kirjastojen henkilökunnan osaamista tekoälyn käytössä ja hyödyntämisessä osana yleisten kirjastojen toimintaa ja asiakaspalvelua**. Lisäksi hankkeessa luodaan toimintamalleja asiakkaille suunnatuille tekoälyä hyödyntäville palveluille.
- VAKE toimii hankkeen operaattorina ja vastaa hankkeen rahoituksesta (*), hallinnosta ja toteutuksesta.
- Hanke rakentuu AKE-kirjastojen ja muiden toimijoiden yhteistyöverkoston varaan.
- Hankkeeseen rekrytoidaan projektipäällikkö 1.1.2026 alkaen.
- Projektipäällikkö vastaa koulutuksen suunnittelusta ja hankinnasta yhteistyössä ohjausryhmän ja yhteistyöverkoston kanssa.

(*) Hankeavustus kansallisten digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuuden ja säilyttämisen infrastruktuurien tuottamiseen, museoiden digitalisaation edistämiseen, yleisten kirjastojen yhteisiin palveluihin sekä valtakunnalliseen yleisten kirjastojen tekoälyosaamisen kehittämishankkeeseen 2026. Haetaan 25.9. mennessä.

Tekoälyosaamisen kehittäminen teemoja

- Tekoäly arjessa: generatiivisen tekoälyn keskeiset käyttötavat ja palvelut
- Generatiivisen tekoälyn toimintaperiaatteet ja taustamekanismit
- Tekoälyn vaikutukset medialukutaitoon ja kriittisen lukutaidon vahvistamiseen
- Tekoälyn rooli tiedonhaussa, sisältötuotannossa ja mediatoimitusten työprosesseissa
- Tekoälyn vaikutukset informaation hallintaan, datavastuullisuuteen, tietosuojaan ja tietoturvaan

Digime-viitearkkitehtuuri

- [Viitearkkitehtuuri](#) valmistui toukokuussa. Sitä työstettiin työpajoissa 12.9.2024–8.4.2025. Hankkeen ohjauksesta vastasi ohjausryhmä OKM:n johdolla. Yleisiä kirjastoja ohjausryhmässä edustivat YKN:n nimeäminä Matti Sarmela ja Niina Salmenkangas.
- Viitearkkitehtuuri kattaa **OKM:n hallinnonalan** kirjastot, arkistot ja museot sekä muut kulttuuriperintöaineistoja hallinnoivat muut organisaatiot
- Digitaalisen kulttuuriperinnön viitearkkitehtuuri on kulttuuriperintöorganisaatioiden strategisen johtamisen, viestinnän ja kulttuuriperintöalan **yhteentoimivuuden** kehittämiseen suunnattu kokonaisuus
- Viitearkkitehtuuri keskittyy kuvaamaan kokonaisarkkitehtuurikehyksen **periaatteellista ja käsitteellistä tasoa**.
- **Päivittäminen ja soveltaminen:** laajemmat kehitystarpeet, sektorikohtaiset tarpeet, uusien kuvausten laatiminen ja muut aloitteet voivat tulla tietoarkkitehtuuriryhmästä, KAM-sektorin yhteistyöryhmistä (sis. Finna ja PAS, DKKP) tai yksittäisiltä toimijoilta ja ne käsitellään vuosittaisessa verkostotapaamisessa
- **Kirjastoalan kokonaisarkkitehtuuri?** Finna-palveluympäristö ja Finna-vision tavoitteet, verkkokirjastot, E-kirjasto, Kirjastot.fi-palvelut, Metatietojen tietovirrat (Kohti metatietovisiota –projekti)
- VAKE:n lausunnoista: *”Finna-vision keskeinen tavoite – käyttäjäystävällisempi ja älykkäämpi tiedonhaku – on vaikeasti saavutettavissa ilman generatiivisen tekoälyn integrointia Finnaan. Digime-viitearkkitehtuurin tuleekin tukea tätä tavoitetta strategisena vipuvartena myös Finnan resurssien vahvistamisen ja rahoituspohjan laajentamisen osalta.”*
- [Digime-seminaari](#) (ja suoralähetys) 4.9.